Miðborgin

Miðborgir eru stöðugum breytingum háðar. Það er eðli þeirra að þróast í takti við tímann og breyttar þarfir í samfélaginu. Breytingar eru nauðsynlegar til að viðhalda grósku og fjölbreytni sem þurfa að einkenna öfluga miðborg. Miðborgir taka því seint á sig endanlega mynd og er endurskipulagning þeirra viðvarandi verkefni borgaryfirvalda.

Efling miðborgar Reykjavíkur hefur verið forgangsatriði í skipulagsstefnu borgarinnar síðastliðna áratugi. Misvel hefur þó tekist til í gegnum tíðina. Það er ekkert launungarmál að miðborginni hnignaði á margvíslegan hátt um áratugaskeið. Það skeið hófst með fækkun íbúa og starfa og í byrjun þessarar aldar missti miðborgin að nokkru stöðu sína sem helsti kjarni smásöluverslunar á höfuðborgarsvæðinu.

Síðustu ár hefur orðið verulegur umsnúningur á fyrri þróun og má segja að miðborgin sé nú að taka stakkaskiptum. Óhætt er að segja að þessi misserin séum við að upplifa mesta uppbyggingarskeið í sögu hennar. Það er líkt og fyrst nú sé verið að „ljúka“ uppbyggingu samkvæmt skipulagi miðborgarinnar sem hefur verið viðfangsefni borgaryfirvalda í hátt í 90 ár. Auðvitað mun þróunin samt ekki stöðvast, húsin munu áfram skipta um hlutverk, ný hús halda áfram að rísa, byggt verður við eldri húsin og þau endurgerð og almenningsrýmin endurbætt. Tímabil hinnar miklu aukningar byggingarmagns er hins vegar senn liðið. Byggt hefur verið í jöðrunum, búið er að tengja höfn og miðborg á ný og fylla í stærstu götin í götumyndinni þar sem áður voru bílastæðabreiður.

Ein ástæða þessara umskipta hin síðustu ár er hinn nýi atvinnuvegur borgarinnar, ferðaþjónustan, sem einkum finnur sinn vettvang á miðborgarsvæðinu. Aðgerðir borgaryfirvalda á undanförnum árum eru einnig lykilþáttur þess að aukinn kraftur hefur færst í uppbyggingu miðborgarinnar og eflingu mannlífs, menningar og verslunar. Af þeim aðgerðum má nefna stýringu á starfsemi jarðhæða, stefnuna um virkar framhliðar húsa og metnaðarfulla skipulagsgerð þar sem hinn gangandi vegfarandi er settur í öndvegi. Þá má nefna skynsamlega borgarverndarstefnu, endurreisn torga og almenningsrýma með verkefnum eins og „Torgi í biðstöðu“, lokun gatna fyrir bílaumferð sem rýmir fyrir gangandi og endurhönnun umferðargatna sem borgarrýmis. Á allra síðustu misserum hefur síðan verið gripið til aðgerða til að stemma stigu við fjölgun hótela og gististaða, til að vernda fjölbreytnina, íbúasamfélagið sem fyrir er og rótgróna atvinnustarfsemi í miðborginni.

Í þessum bæklingi eru gefin nokkur sýnishorn af þeim umbótum sem hafa átt sér stað á síðustu árum í hinu byggða umhverfi miðborgarinnar. Eftir allmörg mögur ár í uppbyggingu hennar hefur miðborgin endurnýjað aðdráttarafl sitt sem vettvangur fjölbreytni og auðugs mannlífs, menningar og verslunar. Það er óumdeilanlegt að auknar fjárfestingar í almenningsrýmum borgarinnar smita út frá sér, ekki bara til hins stóra byggingaraðila heldur til fjölmargra húseigenda, sem birtist í betra viðhaldi eldri húsa og endurgerð þeirra.

Í bæklingnum má finna samanburð ljósmynda af þekktum götum, götuhornum og byggingum í miðborginni sem tekið hafa breytingum síðustu ár. Eldri myndirnar eru frá árunum 2001–2017 en þær nýrri voru teknar haustið 2017 og á vormánuðum 2018. Þær ljósmyndir sem birtar eru hér eru eingöngu sýnishorn af þeirri skrásetningu sem hefur farið fram. Slík stöðutaka, með ljósmyndun hins byggða umhverfis miðborgarinnar og skráningu starfsemi, er mikilvæg til að staldra við og horfa til baka en ekki síður þegar litið verður um öxl þegar fram líða stundir.

1 Austurstræti 22

2003

2018

2 Hafnarstræti 19

2012

2018

3 Laugavegur 4–6

2007

2018

4 Lækjargata 2

2007

2017

Gangandi og hjólandi vegfarendum á Laugavegi og Skólavörðustíg, yfir sumartímann, fjölgaði um 38% á milli áranna 2013 og 2017

5 Pósthússtræti 1

2014

2018

6 Þingholtsstræti 2–4

2007

2017

7 Brautarholt 7

2015

2017

8 Hlemmur

2005

2018

75% Reykvíkinga eru jákvæðir gagnvart göngugötum í miðborginni yfir sumartímann

9 Laugavegur 17

2008

2017

10 Laugavegur 46

2004

2018

11 Stakkholt 2A – 2B

2005

2018

12 Tryggvagata 13

2007

2018

80% Reykvíkinga telja að göngugötur í miðborg Reykjavíkur hafi jákvæð áhrif á mannlíf miðborgarinnar

Í miðborginni eru 252 bekkir og 301 ruslastampur

13 Skólavörðustígur 7

2001

2017

14 Hafnarstræti

2012

2018

15 Hverfisgata 71

2009

2018

16 Laugavegur 19

2008

2018

Tímabil göngugatna í miðborginni árið 2018 verður fimm mánuðir en fjöldi daga með götulokunum hefur fimmfaldast frá árinu 2011

17 Einholt

2005

2018

18 Frakkastígur 26A

2007

2018

Við Laugaveg eru samtals 742 bílastæði í bílastæðahúsum

19 Laugavegur 41B

2006

2018

20 Hverfisgata 28 – 34

2013

2018

60% allra íbúða innan Hringbrautar eru byggðar fyrir 1940

21 Frakkastígur 6A

2012

2018

22 Sundhöllin

2014

2017

23 Hverfisgata 28

2009

2018

24 Skólavörðustígur 40

2007

2018

2,7 milljörðum króna var varið í endurhönnun gatna og torga í miðborginni á árunum 2007 til 2017

25 Hverfisgata 57–61

2012

2018

26 Þingholtsstræti 8–8A

2005

2018

27 Laugavegur 74

2007

2018

28 Grettisgata 4

2017

2018

Við Laugaveg og Bankastræti eru 121 verslun eða um 10 verslanir á hverja 100 metra

29 Mýrargata 26

2006

2018

30 Hverfisgata 59

2011

2018

31 Laugavegur 22A

2003

2018

32 Hverfisgata 103

2007

2018

Við Laugaveg, Hverfisgötu og Skólavörðustíg eru rúmlega 800 íbúðir í dag. Á svæðinu eru yfir 300 íbúðir í byggingu og mun þeim því fjölga um hátt í 40% á næstunni

33 Grandagarður 8

2006

2018

34 Hverfisgata

2014

2018

35 Ingólfsstræti 23

2013

2018

36 Þverholt 11

2003

2018

Í Kvosinni eru aðeins 60 íbúðir þessa stundina en á næstu misserum mun sá íbúðafjöldi þrefaldast

37 Hverfisgata 64

2009

2018

38 Laugavegur 86 – 94

2002

2018

39 Skólavörðustígur 43

2009

2018

40 Rauðarárstígur 120

2005

2018

Á árinu 2018 er fjöldi íbúa innan Hringbrautar um 12.800 og hafði fjölgað um 7% á síðustu 20 árum

41 Pósthússtræti

2014

2018

42 Hafnarstræti 17

2014

2018

43 Bergstaðastræti 20

2007

2018

44 Hverfisgata 84

2009

2018

Við Laugaveg og Bankastræti eru 52 veitingastaðir eða 4,4 veitingastaðir á hverja 100 metra

45 Klapparstígur 30

2007

2017

Við Skólavörðustíg eru 44 verslanir eða um 9 verslanir á hverja 100 metra

46 Lækjargata 8

2004

2017

47 Núllið

2012

2018

48 Smiðjustígur

2013

2018

70% allra bygginga innan Hringbrautar eru byggðar fyrir 1940 og nærri 50% af byggingarmagninu

49 Bergstaðastræti 4

2013

2018

50 Frakkastígur 16

2007

2018

51 Laugavegur 30 – 30A

2008

2018

52 Mjölnisholt 10 – 12

2001

2018

Í dag er mesta uppbyggingarskeið í sögu miðborgarinnar

Starfsemi á jarðhæð: Bankastræti, Hverfisgata, Laugavegur og Skólavörðustígur

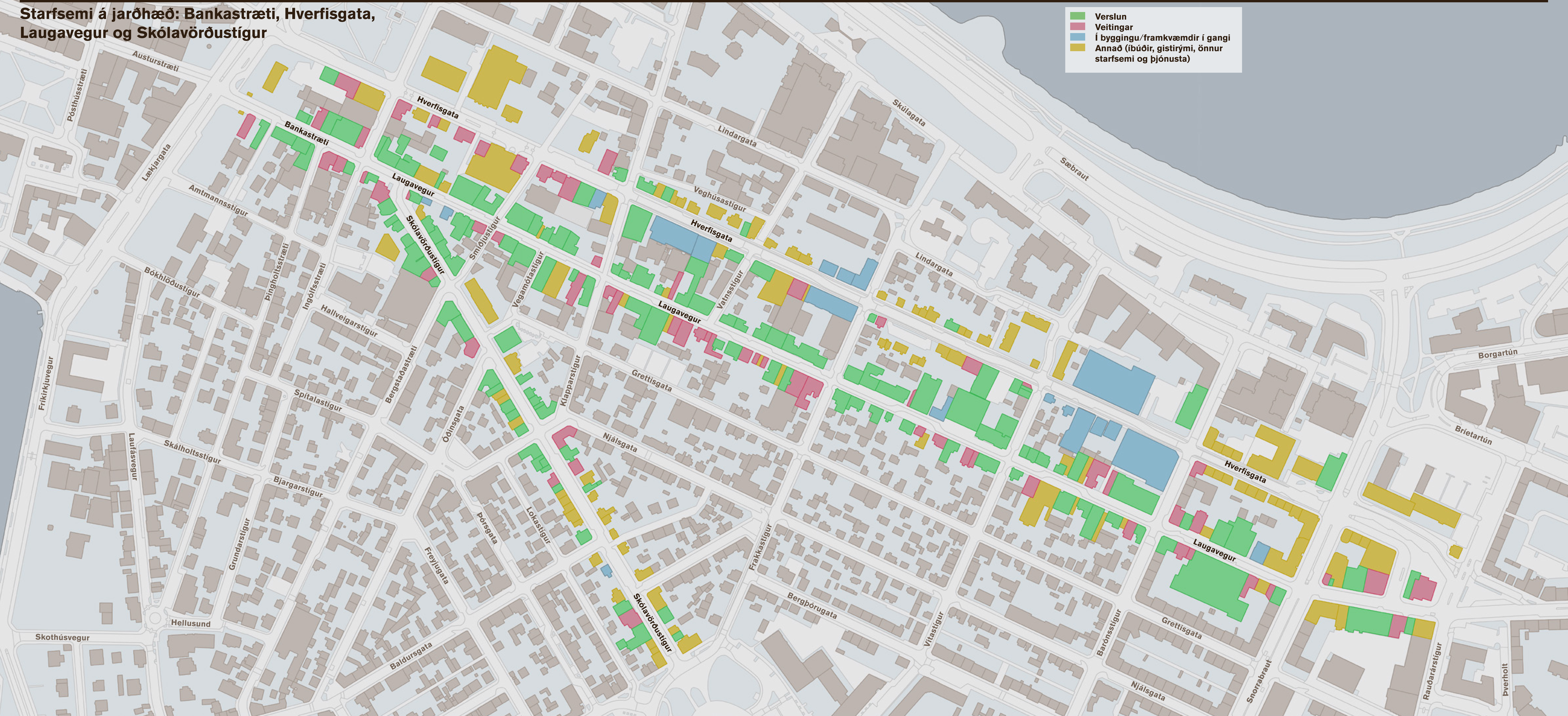

Staðsetningar og endurhannaðar götur

Umhverfis- og skipulagssvið
Reykjavíkurborgar
Maí 2018

Borgartún 12 – 14
105 Reykjavík

skipulag@reykjavik.is
Sími: 411 11 11

Ábyrgðarmaður
Ólöf Örvarsdóttir

Verkefnastjórn
Haraldur Sigurðsson
Ólöf Örvarsdóttir
Sigurjón Jóhannsson

Ljósmyndir og skrásetning
Sigurjón Jóhannsson

Aðrar ljósmyndir
Bragi Bergsson
Elínborg Ragnarsdóttir
Margrét Þormar
Jóhannes S. Kjarval
Aðrir starfsmenn
Reykjavíkurborgar

Hönnun og umbrot
Vinnustofa Atla Hilmarssonar

Kortagerð
Þórarinn Jón Jóhannsson (LUKR)
Vinnustofa Atla Hilmarssonar

Prentun:
GuðjónÓ

Reykjavíkurborg